

første Deel, Grundlovens første Affnit, har ligget imellem os og maa ligge imellem os som et Stridspunkt. Hvad jeg nu vil udtale, siger jeg, fordi jeg har det Uheld ikke altid at blive forstaaet; jeg tillægger imidlertid ikke Andre, men mig selv Skylden derfor. Da jeg før omtalte Betydningen af Udtrykket „national“, der kunde see ud, som om det paalagde Kongen es vis Politik mod Nord, det vil sige, den saakaldte skandinaviske Tilslutning, forekom det mig, at der her i Forsamlingen var Mænd, der meente, at dette var Noget, vi rolig kunde gjøre, men at det under enhver Omstændighed ikke kunde uledes af de Ord, der staae i Adressen, og at jeg havde Uret; naar jeg sagde, at denne Stræben mod Skandinavismen har havt en meget skadelig Indflydelse paa den ulykkelige politiske Udvikling, vi ere gaaede igjennem. Jeg troer nu, at Enhver maa lægge vel Mærke til, at de, som have styret vor Stat, have troet, i den Støtte, de hentede fra den nævnte Side, at finde Magt nok til at modstaae deres Fjender, og støttende sig til denne Idee ere de skredne raskere frem paa en Bane, som de ellers ikke vilde have betraadt. Saaledes er det gaaet to Gange; i 1848 kom vi ikke til at tage fejl, thi vi troede ikke paa denne Understøttelse, vi ventede os ikke Noget af den, og vi fik Intet, og hvorfor? Fordi enhver Magt, spørg den hjælper sin Nabo, maa have den Overbeviisning, at den kan hjælpe sig selv, og den svenste Magt erkjendte, at den ved at hjælpe os vilde indvillige sig selv og os i saa store Vanstueligheder, at den ikke havde den fornødne Magt til at drage sig ud deraf, hvis den ikke kunde støtte sig til andre Magter i Europa. Vi have nu atter gjort den samme Erfaring, og det i et Dieblis, da vi troede, at denne Støtte var nær forhaanden og skulde møde os, da man endog — men det er jo ikke Regeringens Skyld — akavetviis sendte os Bud og lod os vide, at den kom. Smidlertid kom den ikke, men det er Noget, vi ikke maae breiide den vedkommende Magt, det ligger ganske simpelt deri, at vi ikke i Fællesskab med den kunde udbille den Styrke, som behøvedes for at indtage den rette Plads ligeoverfor vore Fjender. Ibet vi nu under saadanne Omstændigheder med en vis Hyttidelighed paalægge

Regeringen det som Pligt at følge som den eneste en saadan Udvikling som den, vi her antyde, saa annoncerer vi det ikke alene for vor Regering, men saa definere vi en Politisk for det øvrige Europa, der da vil spørge: hvad har denne Politisk at bethyde ligeoverfor os, er den fredelig eller krigerisk? Vi staae i dette Dieblis seende med et misfornøiet for ikke at sige — der er god Grund dertil — et fjendtligt Blik mod Tydskland; enhver Politisk vi i dette Dieblis prøve paa at paalægge vor Regering, maa blive betragtet som den, der skal hjælpe os til at give dette fjendtlige Blik, vi vende mod Tydskland, Betydning, det bliver altsaa udlagt, som om vi blot søgte nye Forbindelser, for at gjenoptage de Stridigheder, vi have havt. Vi kunne deraf ikke faae nogensomhelst Magt til at gjøre vort retmæssige Krav gjældende, men vi kunne faae nye Vanstueligheder, der kunne bringe os til at tabe endmere. Jeg troer, at det ikke er værd at bringe Sager af den Natur paa Bane her, hvor vi strengt taget i dette Dieblis slet ikke have med denne Deel af vor politiske Stilling at gjøre; lad os vente hermed, til den kommer, hvor vi sidde til Raads her angaaende den Stat, som da er bleven til og har fundet Anerkjendelse; saa kunne vi først vide, hvilken Impuls, hvilken Drift vi skulle give vor Konge og vor Regering.

Jeg har nu udtalt, hvorfor jeg meget vil tilraade de ærede Herrer, som nærmere ville komme til at forhandle om Affattelsen af denne Adresse, ganske rolig at lade dette Udtryk „national“ falde bort, eftersom det i Virkeligheden ikke siger Noget og kunde faae en overmaade skæv Udtydning. Skulde de ikke ville gjøre det, saa vil jeg stille et Endringsforslag for at faae det bort, thi jeg anseer det for farligt, eftersom det indeholder en Tvetydighed, der kan udtydes overmaade skadelig. Jeg vil spørge de Herrer, om de i Almindelighed kunne sige, at naar Udtalelser herfra kunde opfattes i forskjellige Meninger, de da ere blevne opfattede i den gode Mening, eller om de ikke snarere ere opfattede i den onde Mening. Jeg troer, at vi virkelig kunne sige, at mangfoldige af de Ulykker, der ere komne over os, komne deraf, at man har havt Driftighed nok til at opfatte paa den meest uforstaaede og ubillige